

Stanzel, Franz

1992 "Pripovjedni tekst u prvom i pripovjedni tekst u trećem licu", in: *Suvremena teorija pripovijedanja* (ed. by Vladimir Biti), Zagreb, pp. 178-200.

Suvin, Darko

1988 "Izvedbeni tekst kao Dijalog gledališta i scene koji pobuđuje Mogući svijet", *Republika*, Zagreb, 5-6, pp. 96-134.

Ubersfeld, Anne

1982 *Lire le théâtre*, Editions sociales, Paris.

Zumthor, Paul

1983 *Introduction à la poésie orale*, Editions du Seuil, Paris.

ŠINGALA - MINGALA: OD KAZIVANJA DO UPRIZORENJA

SAŽETAK

Rad je nastao potaknut prikazbom bajke Šingala-mingala u Zagrebačkom kazalištu lutaka. Riječ je o bajci koju je u Sinjskoj krajini pronašla i zapisala, a nedugo zatim i objavila Maja Bošković-Stulli. Prerade bajki za lutkarske izvedbe česta su pojava, no autorici se ovoga rada ukazala njetka prilika: pratiti put spomenute bajke u gotovo svim njezinim dokumentiranim pojavnostima - od istraživačičina svjedočenja o živomu usmenom kazivanju pripovjedača bajke, Ante Rančića, preko objavljene verzije u časopisu *Narodna umjetnost* i antologiji narodnih pripovijedaka koju je uredila Maja Bošković-Stulli, do lutkarske predstave.

Osnovna je namjera rada pokazati kako su sve sastavnice toga puta legitimne karike komunikacijskoga lanca koji bajci osigurava život, te kako je bajka, prošavši navedene preobrazbe, promijenila samo sustav predstavljačkih konvencija, vrativši se svojemu početnom izvedbenom modusu. U svjetlu takve postavke autorica se osvrće na dosadašnja razmatranja o predstavljačkim svojstvima usmenoknjiževne izvedbe u nas, smatrajući da su mjestimice neprecizna i ne sasvim dosljedna. Istražuje također sve srodnosti između dvaju različitih izvedbenih oblika - početnoga, usmenog izricanja, i završnoga, kazališnog uprizorenja, kako bi pronašla zametke prilagodljivosti bajkovne strukture dramaturškoj obradbi i pokazala zašto scenska adaptacija ne mora, unatoč nužnim preinakama koje se nameću, remetiti bitne odlike ovoga usmenog žanra. Na kraju daje opis lutkarske predstave, primjer na kojemu su vidljiva jezična i ina obogaćivanja predložka, te nastoji obrazložiti čime su uvjetovana i jesu li uvijek opravdana.